

**នៅចំពោះមុខអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

ព័ត៌មានពិស្តារអំពីការដាក់ឯកសារ

សំណុំរឿងលេខ៖ ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក/អ.ជ.ត.ក
ភាគីដាក់ឯកសារ៖ លោក **ខៀវ សំផន**
ដាក់ជូន៖ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ភាសាដើម៖ **ឡាវ**
កាលបរិច្ឆេទឯកសារ៖ ថ្ងៃទី០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០

ឯកសារបកប្រែ
TRANSLATION/TRADUCTION
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date): 04-Jun-2020, 12:11
CMS/CFO: Sann Rada

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារ

ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារស្នើឡើងដោយភាគីដាក់ឯកសារ៖ **សាធារណៈ**
ចំណាត់ថ្នាក់ឯកសារដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង៖ **សាធារណៈ/Public**
ប្រភេទនៃចំណាត់ថ្នាក់៖
ពិនិត្យឡើងវិញចំពោះឯកសារចំណាត់ថ្នាក់ណោះអាសន្ន៖
ឈ្មោះមន្ត្រីទទួលបន្ទុកផ្នែកសំណុំរឿង និងឯកសារ៖
ហត្ថលេខា៖

**ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន នៅលើសំណើរបស់
ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំណង់ស្តីពីសំណុំរឿង**

ដាក់ដោយ៖
មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន
មេធាវី គង់ សំអុន
មេធាវី Anta GUISSÉ

ដាក់ជូន៖
អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល
ចៅក្រម គង់ ស្រីម
ចៅក្រម Chandra Nihal JAYASINGHE
ចៅក្រម សោម សិរីវឌ្ឍ
ចៅក្រម Florence Ndepele Mwachande MUMBA

ជំនួយការ៖

លោកស្រី សេង សុជាតា

កញ្ញា Marie CAPOTORTO

ចៅក្រម ម៉ុង មុន្នីចរិយា

ចៅក្រម Maureen HARDING CLARK

ចៅក្រម យ៉ា ណារិន

សហព្រះរាជអាជ្ញា៖

លោកស្រី ជា លាង

លោកស្រី Brenda J. HOLLIS

មេធាវីតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់

គោរពជូនអង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល

១. នៅថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ មេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (“ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី”) បានដាក់ពាក្យត្រូវ ក្រោមចំណងជើងថា “សំណើពាក់ព័ន្ធនឹងការណ៍ដែល ខៀវ សំផន មិនអនុវត្តតាមមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ” (“សំណើ”)^១។ នៅថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២០ សហព្រះរាជអាជ្ញាបានគាំទ្រពាក្យនេះ ដោយមិនបានបន្ថែមអ្វីទាំងអស់^២។

២. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានលើកឡើងអំពីការមិនគោរពវិធានច្បាប់ពីសំណាក់ក្រុម មេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន (“មេធាវីការពារក្តី”) ដើម្បីស្នើសុំឱ្យអង្គជំនុំជម្រះ តុលាការកំពូល (“តុលាការកំពូល”)៖

១) ណែនាំឱ្យមេធាវីការពារក្តីដាក់សាជាថ្មីនូវតារាងមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់របស់ខ្លួន រួមជាមួយឯកសារបន្ថែមដែលត្រូវបានតម្រូវទាំងអស់ ស្របតាមមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត ឱ្យបានឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ឬទៅតាមក្របខណ្ឌពេលវេលាកំណត់ដោយអង្គជំនុំជម្រះ។

២) ទទួលយកសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខ ក្នុងដាក់តារាងមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់របស់ខ្លួន ក្នុងរយៈពេល ២៨ ថ្ងៃ ក្រោយពីការដាក់សារណាចម្លើយតបរបស់ខ្លួន^៣។

៣. តាមរយៈចម្លើយតបនេះ មេធាវីការពារក្តីសូមជំទាស់នឹងសំណើគ្មានមូលដ្ឋានទាំងអស់នេះ។

១. សំណើសុំឱ្យណែនាំមេធាវីការពារក្តីឱ្យដាក់តារាងមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ថ្មី អមដោយឧបសម្ព័ន្ធចាំបាច់ទាំងអស់

¹ សំណើពាក់ព័ន្ធនឹងការណ៍ដែល ខៀវ សំផន មិនអនុវត្តតាមមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០២០ ឯកសារ F56 (“សំណើ”)។ សំណើនេះត្រូវបានជូនដំណឹងជាភាសាខ្មែរ និងអង់គ្លេស នៅថ្ងៃទី២៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០ ហើយដែលមានរយៈពេលសម្រាប់ឆ្លើយតបដល់ថ្ងៃទី៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០។ សំណើនេះត្រូវបានជូនដំណឹងជាភាសាបារាំងនៅថ្ងៃទី២៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២០។

² ចម្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាទៅនឹងសំណើរបស់សហមេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ពាក់ព័ន្ធនឹងការមិនគោរពតាមមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសាររបស់ ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី០១ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារ F56/1។

³ សំណើ កថាខណ្ឌ ៩។ សូមមើលផងដែរ កថាខណ្ឌ ២។

ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

៤. បន្ទាប់ពីបានរំលឹកឡើងវិញពីអត្ថបទគតិយុត្តិជាធរមានស្តីពីឯកសារ និងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់^៤ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីគូសបញ្ជាក់ពីសារៈសំខាន់នៃបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ពេញលេញអមដោយឧបសម្ព័ន្ធ ជាពិសេសក្នុងករណីសារណាក្រាស់ៗ ដែលមានយោងទៅប្រភពជាច្រើននៅក្រៅ អ.វ.ត.ក^៥។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីបានកំណត់ចំណុចខ្លះខាតមួយចំនួន នៅក្នុងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់នៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តីដូចតទៅ៖ ប្រភពមួយចំនួនដែលប្រើនៅក្នុងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខមិនមាននៅក្នុងបញ្ជី ហើយក្នុងចំណោមប្រភពដែលមាននៅក្នុងបញ្ជីទៀតសោត ក៏ភាគច្រើនមិនមានបញ្ជាក់ថា តើប្រភពទាំងនោះត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងសំណុំរឿងហើយឬនៅ ឬថា វាត្រូវបានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធដែរឬទេ។ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីត្រូវបានថាមាន “ការលំបាកខ្លាំង” ក្នុងការស្វែងរកប្រភពទាំងនេះ នៅក្នុងសំណុំរឿង ឬតាមមធ្យោបាយផ្សេងទៀត^៦។

៥. យោងតាមដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទោះបីមេធាវីការពារក្តីបានបង្ហាញ ឬមិនបានបង្ហាញនូវអសុទ្ធិចិត្តក្តី ក៏ “ការមិនអនុវត្តតាមមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត មានឥទ្ធិពលទៅលើសមត្ថភាពរបស់ភាគីក្នុងការអនុវត្តតាមតារាងពេលវេលាសម្រាប់ឆ្លើយតបដែលមានស្រាប់”។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយបានជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីស្នើសុំការកំពូលឱ្យណែនាំមេធាវីការពារក្តីឱ្យដាក់ “តារាងមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ដែលត្រឹមត្រូវ និងពេញលេញ រួមជាមួយឯកសារបន្ថែមទាំងអស់ ដែលត្រូវបានរកឃើញនៅក្នុងបណ្តឹងឯកសារច្បាប់នៅ អ.វ.ត.ក ឬនៅក្នុងសំណុំរឿង ឱ្យបានឆាប់បំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន”^៧ ។

៦. មេធាវីការពារក្តីទទួលស្គាល់ដោយមិនបាច់គិតថា បញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់នៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួន អាចមិនមានលក្ខណៈល្អឥតខ្ចោះនោះទេ ដូចគ្នានឹងខ្លឹមសារនៃសារណាផ្ទាល់ ដែល

^៤ សំណើ កថាខណ្ឌ ៣, ៤ ដែលយោងទៅវិធាន ៣៩(៦) និង ១០៨(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង ព្រមទាំងមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្ត ជាក់លាក់តែម្តង កថាខណ្ឌ ៦ (១), ៦(៣), ៦(៤)។

^៥ សំណើ កថាខណ្ឌ ៥។

^៦ សំណើ កថាខណ្ឌ ៦។

^៧ សំណើ កថាខណ្ឌ ៧។

ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

ខ្លួនកំពុងតែរៀបចំធ្វើកំណែតម្រូវផ្នែកទម្រង់^៨។ តាំងពីមុនការដាក់ញាតិរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទៅទៀត មេធាវីការពារក្តីបានកត់សម្គាល់ជាអាទិ៍ថា ខ្លួនមិនបានបញ្ចូលបញ្ជីរៀបរាប់សេចក្តី សម្រេចរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែលខ្លួនបានយោងឡើយ។ អាស្រ័យហេតុនេះ មេធាវី ការពារក្តីបានគ្រោងរៀបចំសេចក្តីកែតម្រូវនៃបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់របស់ខ្លួន នៅពេលណា ខ្លួនបានដាក់សេចក្តីកែតម្រូវនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរួចហើយ។

៧. ម៉្យាងវិញទៀត បើទោះជាមេធាវីការពារក្តីអាចមានកំហុសក៏ដោយចុះ (ដែលខ្លួនមានបំណងកែ តម្រូវ) ក៏គេមិនអាចបន្ទោសមេធាវីការពារក្តីថាមិនបានគោរពតាមវិធានជាធរមាននោះដែរ។ ជាក់ ស្តែង ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (និងសហព្រះរាជអាជ្ញា) ប្រាកដជាបានឆ្លើយវិសោធនកម្មមាត្រា ៦ នៃ សេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង និងតុលាការកំពូល។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១១ ភាគីក្នុងសំណុំរឿង ០០២ លែងមានកាតព្វកិច្ចភ្ជាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនូវឯកសារ ដែលបានលើកឡើងនៅក្នុងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ នៅពេលដែលឯកសារទាំងនេះមាននៅ ក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈរួចស្រេច និងអាចឱ្យគេពិគ្រោះបានយ៉ាងងាយស្រួល៖

“[អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូល] ជូនដំណឹងដល់ភាគីនៃសំណុំរឿង ០០២ ថា ដូចអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូងដែរ អង្គជំនុំជម្រះតុលាការកំពូលនឹងអនុញ្ញាតឱ្យភាគីទាំងអស់មិនចាំបាច់ដាក់សេចក្តីចម្លងនៃបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាង ផ្លូវច្បាប់ដែលបានប្រើប្រាស់ជាឯកសារយោង ដូចជា ករណីយុត្តិសាស្ត្ររបស់តុលាការមិនអចិន្ត្រៃយ៍ និង អត្ថបទនានានៃវិធានបកប្រែអន្តរជាតិណាមួយ ដែលមានជាសាធារណៈរួចហើយ ហើយអង្គជំនុំជម្រះតុលាការ កំពូល និងគ្រប់ភាគីទាំងអស់អាចទទួលបានយ៉ាងងាយស្រួល។ ចំពោះឯកសារយោងសំអាងផ្លូវច្បាប់នានា ដែលមិនអាចរកបានដោយងាយស្រួលវិញ ភាគីត្រូវដាក់បញ្ជីឯកសារនៅក្នុងតារាងមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ ស្របតាមសេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍ពីការដាក់ឯកសារ។ ដើម្បីឱ្យមានភាពងាយស្រួលក្នុងការយោង ភាគីត្រូវ រៀបរាប់បញ្ជីឈ្មោះឯកសារយោងសំអាងផ្លូវច្បាប់ទាំងអស់នៅក្នុងបញ្ជីតារាងមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់”។ (យើងជាអ្នកគូសបញ្ជាក់)^៩ ។

^៨ មេធាវីការពារក្តីបានប្រឹងប្រែងអស់ពីលទ្ធភាព ដើម្បីអាចដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ខ្លួនឱ្យទាន់តាមពេលវេលាកំណត់ ជាមួយធនធានដែលខ្លួនមាន ដែលគិតជាងអ្វីដែលខ្លួនបានស្នើសុំទៅតុលាការកំពូល និងអង្គភាពគាំពារការពារក្តី។ ជាអកុសល មេធាវីការពារក្តីមិនមានពេលសម្រាប់អានសារណារបស់ខ្លួនឡើងវិញដូចដែលខ្លួនប្រាថ្នាចង់ធ្វើនោះទេ។

^៩ អនុស្សរណៈរបស់តុលាការកំពូលដែលមានចំណងជើងថា “វិសោធនកម្មនៃលក្ខខណ្ឌតម្រូវក្នុងការដាក់សេចក្តីចម្លងនៃបញ្ជីមូល ដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់” ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០០១ ឯកសារ E116/1/3។ សូមមើលអនុស្សរណៈរបស់អង្គជំនុំជម្រះសាលា ដំបូងដែលមានចំណងជើងថា “វិសោធនកម្មនៃលក្ខខណ្ឌតម្រូវឱ្យភ្ជាប់សម្ភារៈដែលមានក្នុងបញ្ជីតារាងមូលដ្ឋានផ្លូវច្បាប់ដែល ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

៨. អនុលោមតាមសេចក្តីសម្រេចទាំងនេះរបស់ចៅក្រម¹⁰ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១១ មេធាវីការពារក្តីបាន ភ្ជាប់ជាមួយសារណារបស់ខ្លួនតែប្រភពណាដែលអង្គជំនុំជម្រះ និងភាគីពិបាករកតែប៉ុណ្ណោះ។ មេធាវីការពារក្តីមិនបានខកខានអនុវត្តបែបនេះឡើយ នៅពេលដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខ្លួន¹¹។ រហូតមកដល់ពេលនេះ ការអនុវត្តបែបនេះមិនដែលចោទជាបញ្ហាដល់នរណាម្នាក់ឡើយ ទោះក្នុងករណីសារណាគ្រាន់ៗក៏ដោយ។

៩. យោងតាមការលើកឡើងខាងលើ សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីសុំឱ្យបង្គាប់ឱ្យមេធាវីការពារ ក្តីដាក់ “មូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ដែលត្រឹមត្រូវ និងពេញលេញ” ជាសំណើគ្មានសុពលភាព ពីព្រោះ ថាមេធាវីការពារក្តីនឹងរៀបចំដាក់សេចក្តីកែតម្រូវនៃបញ្ជីនេះ តាមដែលខ្លួនអាចធ្វើបាន ដោយ មេធាវីការពារក្តីនឹងកែតម្រូវអ្វីដែលត្រូវកែតម្រូវ។ ខ្លួននឹងធ្វើកិច្ចការនេះ “ឱ្យបានឆាប់តាមដែលអាច ធ្វើទៅបាន” ទៅតាមមធ្យោបាយរបស់ខ្លួនដែលត្រូវបានកាត់បន្ថយយ៉ាងខ្លាំងដោយអង្គការគាំពារ ការពារក្តី បន្ទាប់ពីសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខត្រូវបានដាក់រួចហើយ¹²។ យ៉ាងណាក៏ដោយ ចាំបាច់ ណាស់ដែលត្រូវបញ្ជាក់ថា ឯកសារមូលដ្ឋានសម្រាប់ផ្លូវច្បាប់ទាំងអស់ត្រូវបានយោងយ៉ាងលម្អិតនៅ ក្នុងសារណា ទៅតាមទីតាំងនៃអំណះអំណាងដែលបានយកវាមកសម្រាប់ ដូច្នោះវាមិនបានរារាំងដល់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីធ្វើការរៀបចំចម្លើយតបរបស់ពួកគាត់ឡើយ។

១០. ចំពោះសំណើសុំឱ្យបង្គាប់ឱ្យមេធាវីការពារក្តីភ្ជាប់ “ប្រភព និងឧបសម្ព័ន្ធទាំងអស់ដែលមិនមាននៅ ក្នុងបណ្តឹងឯកសារច្បាប់នៅ អ.វ.ត.ក ឬនៅក្នុងសំណុំរឿង” សំណើនេះមិនមានមូលដ្ឋានទេ បើយោង

មានជាសាធារណៈរួចហើយ និងអាចរកបានពីភាគីទាំងអស់” ចុះថ្ងៃទី៥ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១១ ឯកសារ E72។

¹⁰ សំណើ កថាខណ្ឌ ៣ ដែលយោងទៅវិធាន ៣៩(៦) នៃវិធានផ្ទៃក្នុង៖ “ឯកសារ [...] ដែលដាក់មកអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ត្រូវ ដាក់ជូនក្រឡាបញ្ជី [...] ស្របតាមច្បាប់កម្ពុជាជាធរមាន វិធានផ្ទៃក្នុងនេះ សេចក្តីណែនាំអនុវត្ត និងសេចក្តីសម្រេចរបស់ចៅក្រម តាមករណីសមស្រប” (យើងជាអ្នកគូសបញ្ជាក់)។

¹¹ ឧបសម្ព័ន្ធ F54.1.11 ដល់ F54.1.51 (ក្នុងករណីដែលមេធាវីភ្នាក់ងារមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ដែលពិបាករក មេធាវីការពារក្តី នឹងភ្ជាប់មកជាមួយនៅពេលដាក់កំណែបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់)។ ម្យ៉ាងទៀត សម្រាប់មូលដ្ឋានសម្រាប់ផ្លូវច្បាប់ដែលបាន មកពីប្រភពសាធារណៈ ហើយដែលចៅក្រម និងភាគីនៃសំណុំរឿងអាចរកមើលបានដោយងាយស្រួល ជារឿយៗមេធាវីការពារ ក្តីបានបញ្ជាក់ពីទីកន្លែងដែលអាចចូលទៅមើលបាន (រេបសាយ បណ្តាញល័យរបស់អ.វ.ត.ក. . .)។

¹² ប្រធានអង្គការគាំពារការពារក្តីបានប៉ាន់ប្រមាណថាចាប់ពីពេលដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខហើយ មេធាវីត្រូវធ្វើការតែ កន្លះថ្ងៃ ក្នុងមួយថ្ងៃ (៥០%) ហើយមានអ្នកជំនួយការតែ ២ នាក់តែប៉ុណ្ណោះ។
ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

តាមសេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការកំពូលដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មលើមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍ ដោយលើកលែងភាគីពីកាតាព្យកិច្ចនេះ។

១១. ដូច្នោះ ផ្នែកទីមួយនៃសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ត្រូវតែបដិសេធពោល។ ផ្នែកទីពីរក៏ត្រូវបដិសេធពោលដែរ។

២. សំណើសុំពន្យារពេលកំណត់សម្រាប់ការដាក់បញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី

១១. ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីអះអាងថា ខ្លួនត្រូវការពេលវេលាបន្ថែមយ៉ាងតិច ២៨ ថ្ងៃ ដើម្បីដាក់មូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់ និងឧបសម្ព័ន្ធនៃសារណាជាចម្លើយតបនៅថ្ងៃខាងមុខរបស់ខ្លួន “ដើម្បីបំពេញពេលវេលាដែលបានបាត់បង់ និងផលប្រយោជន៍ពីគុណសម្បត្តិដូចគ្នាដែលមេធាវីការពារក្តីទទួលបាន”¹³។

១២. មេធាវីការពារក្តីមិនបានទទួលអត្ថប្រយោជន៍ណាមួយទាល់តែសោះ។ ការលើកលែងចៅក្រមមិនឱ្យយកក្តីប្រកាសសារយោងទាំងអស់ ត្រូវអនុវត្តចំពោះភាគីទាំងអស់នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២។ ដូច្នោះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមិនត្រូវការពេលវេលាបន្ថែមដើម្បីធ្វើកិច្ចការនេះទេ។

១៣. លើសពីនេះទៀត មិនមាន “ពេលវេលាខាតបង់ណាមួយ” ដែលត្រូវ “ទូទាត់សង” ឡើយ។ ចៅក្រមសម្រេចធ្វើវិសោធនកម្មមាត្រា ៦ នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តន៍ ដោយសារតែពួកគាត់បានពិចារណាថា ភាគី និងចៅក្រមផ្ទាល់ នឹងមិនទទួលបានផលប៉ះពាល់ណាមួយឡើយ ក្នុងការស្វែងរកប្រភពឯកសារនៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈ និងអាចចូលពិគ្រោះបានយ៉ាងងាយស្រួល។ ម៉្យាងទៀត វាជាការងារធម្មតានៅក្នុងតុលាការផ្សេងៗទៀត ទោះក្នុងករណីឆ្លើយតបចំពោះភាគីផ្សេងៗក្តី ឬក្នុងករណីប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងសេចក្តីសម្រេចក្តី (រាប់បញ្ចូលទាំងសាលក្រមដ៏ក្រាស់ៗផងដែរ)។ ជាងនេះទៅទៀត ទាំងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទាំងសហព្រះរាជអាជ្ញា មិនដែលតវ៉ាអំពីការដែលត្រូវបំពេញការងារនេះទេ រួមទាំងនៅពេលក្រោយការដាក់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារ

¹³ សំណើ កថាខណ្ឌ ៨។

ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

ក្តីក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០១ ឬនៅក្រោយពេលដាក់សារណាសន្និដ្ឋានបញ្ចប់កិច្ចពិភាក្សាដេញដោល នៅក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ដែលត្រូវបានដាក់ ដោយអនុលោមតាមការលើកលែងចៅក្រមមិនឱ្យ ដាក់ប្រភពឯកសារយោង បើទោះបីកាលនោះ ជាសមមាត្រ ពួកគេមានពេលវេលាឆ្លើយតបខ្លីជាង ពេលឆ្លើយតបនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ នេះ ទៅទៀត។

១៤. លើសពីនេះទៀត មេធាវីការពារក្តីពិបាកនឹងមើលឃើញពីផលប៉ះពាល់ដែលត្រូវបានចោទប្រកាន់ ដោយដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ទៅលើសមត្ថភាពរបស់ពួកគេក្នុងការឆ្លើយតបនៅក្នុងពេលវេលា ដែលបានកំណត់សម្រាប់ពួកគេ¹⁴ ពីព្រោះថាពេលវេលាកំណត់នេះមិនទាន់បានចាប់ផ្តើមរាប់នៅ ឡើយ¹⁵។

១៥. ចុងបញ្ចប់ គួរគប្បីកត់សម្គាល់ថា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនៅឆ្ងាយពីការទទួលបានផលប៉ះពាល់ ព្រម ទាំងទទួលបានពេលវេលា និងមធ្យោបាយជាច្រើនសម្រាប់ការឆ្លើយតបរបស់ពួកគេ។ ពួកគេអាច ដឹងអំពីសម្លាងហេតុនៃសាលក្រមចាប់តាំងពីថ្ងៃទី២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩¹⁶ ក៏ដូចជាសេចក្តីជូន ដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី ចាប់តាំងពីថ្ងៃទី០១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩¹⁷។ ពួកគេ ទទួលបានការជូនដំណឹងអំពីសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តី ជាភាសាបារាំង នៅថ្ងៃទី ២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០¹⁸។ មិនដល់មួយម៉ោងក្រោយមកផង ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការងាររបស់ ពួកគេ មេធាវីការពារក្តីបានផ្ញើទៅពួកគេ (និងទៅសហព្រះរាជអាជ្ញា) នូវសំណៅ WORD នៃ

¹⁴ សំណើ កថាខណ្ឌ ៥-៨, ជាពិសេស កថាខណ្ឌ ៧។
¹⁵ មាត្រា ៨(៥) នៃសេចក្តីណែនាំអនុវត្តស្តីពីការដាក់ឯកសារចែងថា រយៈពេលកំណត់ចាប់ផ្តើមរាប់ចាប់ពីពេលមានការជូន ដំណឹងជាភាសាខ្មែរ និងជាភាសាផ្លូវការមួយផ្សេងទៀតរបស់ អ.វ.ត.ក។ មិនទាន់មានការជូនដំណឹងអំពីសំណៅបកប្រែជាភាសា ខ្មែរនៃសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់មេធាវីការពារក្តីនៅឡើយទេ ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។
¹⁶ សាលក្រមសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១៨ ឯកសារ E465 ។ ឯកសារនេះត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៩។
¹⁷ សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់លោក ខៀវ សំផន (០០២/០២) ចុះថ្ងៃទី១ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ E465/4/1 ឯកសារនេះត្រូវបានជូនដំណឹងក្នុងថ្ងៃតែមួយជាភាសាបារាំង និងភាសាខ្មែរ និងជូនដំណឹងជាភាសាអង់គ្លេស នៅថ្ងៃទី១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១៩ ។
¹⁸ សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន (០០២/០២) ចុះថ្ងៃទី ២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារ F54។ សំណៅជាភាសា បារាំងនៃឯកសារនេះ ត្រូវបានជូនដំណឹងនៅថ្ងៃបន្ទាប់វេលាម៉ោង ១០ និង ៥៤នាទី និងជាភាសាអង់គ្លេសនៅថ្ងៃទី១១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១។

ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

សារណារបស់ខ្លួន¹⁹។ ប្រហែលជាពីរខែក្រោយមក²⁰ ពួកគេបានទទួលសារណាបកប្រែជាភាសាអង់គ្លេស មុនពេលបានទទួលសំណើជាភាសាខ្មែរទៅទៀត (ចំណុចចាប់ផ្តើមរាប់ពេលវេលាសម្រាប់ឆ្លើយតប) ដែលជាករណីលើកលែងយ៉ាងច្បាស់។ ពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ការឆ្លើយតបរបស់ពួកគេ (ទាក់ទងតែនឹងមូលដ្ឋាននៃបណ្តឹងសាទុក្ខ ដែលពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ទៅនឹងសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី) តែមួយភាសាសិនសម្រាប់ដំណាក់កាលដំបូង ក្នុងរយៈពេល ៤០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹងជាភាសាខ្មែរនៃការឆ្លើយតបរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញា²¹។ ការឆ្លើយតបនេះទៀតសោត ត្រូវតែដាក់តែមួយភាសាប៉ុណ្ណោះ ក្នុងរយៈពេល ១២០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីការជូនដំណឹង អំពីសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខជាភាសាខ្មែររបស់មេធាវីការពារក្តី (ដែលការជូនដំណឹងនេះនៅតែមិនទាន់បានធ្វើឡើងនៅឡើយ)²²។ ដូច្នោះ អាស្រ័យលើពេលវេលាកំណត់សម្រាប់ការបកប្រែ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីនឹងមិនត្រូវដាក់ការឆ្លើយតបរបស់ពួកគេ មុនដំណាច់ឆ្នាំ២០២០ / ដើមឆ្នាំ២០២១ នោះឡើយ។

១៦. ដូច្នោះ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បី “ទូទាត់សង” ពេលវេលាដែលចំណាយក្នុងការស្វែងរកប្រភពរបស់ស្ថាប័នសាធារណៈ និងអាចចូលពិគ្រោះយ៉ាងងាយស្រួល បន្ថែមលើការលើកលែងមិនចាំបាច់ភ្ជាប់ប្រភពរបស់ពួកគេ។ សំណើសុំពន្យារពេលរបស់ពួកគេ មិនមានមូលដ្ឋានទេ។

¹⁹ សារអ៊ីម៉ែលរបស់មេធាវីការពារក្តី ផ្ញើទៅសហព្រះរាជអាជ្ញា ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២០ នៅម៉ោង ១១ និង ៥៣ នាទី។

²⁰ សូមមើល ខាងលើ កំណត់ត្រាជើងទំព័រ ១៨។

²¹ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើពាក់ព័ន្ធនឹងសារណាតបរបស់មេធាវីនាំមុខតំណាងដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទៅនឹងបណ្តឹងសាទុក្ខរបស់ ខៀវ សំផន ចុះថ្ងៃទី៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F52/1 កថាខណ្ឌ ១២-១៣, ៣០។

²² សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់ ខៀវ សំផន សុំបន្ថែមពេលវេលា និងចំនួនទំព័រ សម្រាប់សារណាបណ្តឹងសាទុក្ខ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩ ឯកសារ F49 កថាខណ្ឌ ៣៦។ តុលាការកំពូលក៏បានយល់ព្រមផ្តល់ចំនួនទំព័របន្ថែមទៅដល់សហព្រះរាជអាជ្ញាចំនួន ១៤៥ ទំព័រ សម្រាប់សារណាតបរបស់ខ្លួន ដែលជាមូលហេតុធ្វើឱ្យបន្ថែមពេលវេលាបកប្រែជាភាសាខ្មែរ ហើយដូច្នោះក៏ត្រូវពន្យារពេលដើម្បីចាប់រាប់រយៈពេលសម្រាប់សារណាតបរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីផងដែរ៖ សេចក្តីសម្រេចលើសំណើរបស់សហព្រះរាជអាជ្ញាសុំបន្ថែមទំព័រសារណាតបទៅនឹងសារណាបណ្តឹងសាទុក្ខប្រឆាំងនឹងសាលក្រមក្នុងសំណុំរឿង ០០២/០២ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២០ ឯកសារ F55/3 កថាខណ្ឌ ២៦។

ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់

១៧. សរុបសេចក្តីមក សំណើរបស់ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាំងអស់ដែលគាំទ្រដោយសហព្រះរាជអាជ្ញា សុទ្ធតែគ្មានមូលដ្ឋាន ដូច្នោះ ត្រូវតែបដិសេធពោលទាំងអស់។

១៨. អាត្រ័យបេតុនេះ មេធាវីការពារក្តីស្នើសុំតុលាការកំពូលមេត្តា **បដិសេធពោល**សំណើនេះ។

	មេធាវី គង់ សំអុន មេធាវី Anta GUISSÉ	រាជធានីភ្នំពេញ ទីក្រុងប៉ារីស	
--	--	-------------------------------------	--

ចម្លើយតបរបស់ក្រុមមេធាវីការពារក្តីលោក ខៀវ សំផន ទៅនឹងសំណើរបស់ ដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណីទាក់ទងនឹងបញ្ជីមូលដ្ឋានសំអាងផ្លូវច្បាប់